

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark i Hvaler og Fredrikstad kommuner i Østfold fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon 26. juni 2009 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 3, jfr. § 4 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensing

Nasjonalparken berører følgende gnr/bnr:

Hvaler kommune: 3/1; 3/154; 3/165; 3/4; 23/1; 23/10; 23/11; 23/111; 23/130; 23/131; 23/139; 23/14; 23/142; 23/148; 23/152; 23/153; 23/16; 23/168; 23/17; 23/2; 23/22; 23/220; 23/271; 23/28; 23/39; 23/40; 23/44; 23/45; 23/59; 23/6; 23/84; 23/92; 30/12; 30/155; 30/158; 30/172; 30/174; 30/176; 30/177; 30/20; 30/201; 30/202; 30/203; 30/204; 30/207; 30/7; 31/1; 31/2; 32/1; 32/11; 32/2; 32/4; 33/1; 33/15; 34/1; 34/10; 34/11; 34/12; 34/13; 34/14; 34/15; 34/16; 34/17; 34/18; 34/19; 34/2; 34/20; 34/21; 34/22; 34/23; 34/3; 34/4; 34/5; 34/6; 34/7; 34/8; 35/1; 35/13; 35/146; 35/154; 35/16; 35/163; 35/17; 35/2; 35/219; 35/220; 35/23; 35/290; 35/3; 35/303; 35/306; 35/331; 35/44; 35/57; 35/6; 35/7; 36/1; 36/107; 36/114; 36/2; 36/21; 36/26; 36/4; 36/48; 36/49; 36/60; 36/79; 36/8; 36/80; 36/84; 36/87; 36/88; 36/89; 36/91; 36/92; 36/93; 37/1; 37/100; 37/106; 37/107; 37/108; 37/121; 37/2; 37/5; 37/51; 37/6; 37/95; 37/96; 38/1; 38/19; 38/40; 38/62; 38/71; 38/81; 43/1; 43/10; 43/12; 43/133; 43/15; 43/155; 43/17; 43/4; 43/61; 43/7; 43/71; 43/83; 43/88; 43/89; 43/9; 43/93; 43/94; 43/97; 44/39; 44/40; 44/9; 45/1; 46/8; 47/1; 47/10; 47/107; 47/11; 47/2; 47/254; 47/255; 47/276; 47/290; 47/67; 47/7; 47/8; 47/81; 47/96; 48/1; 48/10; 48/112; 48/118; 48/134; 48/135; 48/14; 48/16; 48/19; 48/196; 48/199; 48/20; 48/233; 48/253; 48/3; 48/34; 48/35; 48/4; 48/5; 48/50; 48/51; 48/64; 48/8; 49/1; 49/10; 49/11; 49/239; 49/3; 49/4; 49/49; 49/53; 52/1; 54/1.

Fredrikstad kommune: 61/1; 61/2; 61/3

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca. 354 km² hvorav ca. 340 km² er sjøareal.

Grensene for nasjonalparken fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:50.000 datert Miljøverndepartementet juni 2009. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Hvaler og Fredrikstad kommuner, hos Fylkesmannen i Østfold, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2 Formål

Formålet med Ytre Hvaler nasjonalpark er å:

- bevare et egenartet, stort og relativt urørt naturområde ved kysten i sørøst-Norge,
- bevare et undersjøisk landskap med variert bunntopografi,
- bevare økosystemer på land og i sjø med naturlig forekommende arter og bestander, kystlandskap med sjøoverflate og havbunn med korallrev, hard- og bløtbunn.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskap og sjøbunn

1.1 Vern mot inngrep i landskapet og på sjøbunnen

- a) Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner, brygger, utlegging av moringer og bøyer, etablering av akvakulturanlegg, opplag av båter, gjerder og anlegg, vegbygging, bergverksdrift, graving, utfylling og henleggelse av masse, uttak av masser, mudring og dumping av masser, sprenging og boring, bryting eller fjerning av større stein, blokker og mineraler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger og sjøkabler, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplysningen av tiltak er ikke uttømmende.
- b) Bålbrenning på bart fjell er forbudt

1.2 Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.
- b) Vedlikehold av stier, bruer, moringer og bøyer, skilt og veier i samsvar med forvaltningsplanen.
- c) Drift og vedlikehold av navigasjonsinstallasjoner på sjøen og eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger og nødvendig istandsetting ved akutt utfall.
- d) Vedlikehold av eksisterende grøfter og drenering i samsvar med forvaltningsplanen.
- e) Vedlikehold av nødvendige fortøyningsbolter for fiskebåter og fiskeredskaper.

- f) Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke fører til vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) Ombygging av bygninger samt mindre utvidelser.
- b) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- c) Bygging av enkle brygger og bruer og legging av klopper.
- d) Oppsetting av skilt og merking av nye stier.
- e) Ombygging og oppsetting av gjerder.
- f) Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.
- g) Grøfting og drenering som er nødvendig for å holde jordbruksmark i hevd.
- h) Montering av nye fortøyningsbolter for fiskebåter og fiskeredskaper.
- i) Innlegging av vann og avløp til fritidsboliger forutsatt at naturmiljøet ikke skades.
- j) Mindre bygg i tilknytning til eksisterende bygninger på Akerøya for å tilrettelegge for informasjon, opprettholde den ornitologiske stasjonen for merking av fugl samt styrke friluftslivet.
- k) Riving av eksisterende bygninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.
- l) Nødvendig mudring til eksisterende brygger for å opprettholde nødvendig atkomst til bebygd eiendom.
- m) Opplag av båt i samsvar med forvaltningsplan.
- n) Oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger som ikke faller inn under punkt 1.2 f).

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

2. Plantelivet

2.1 Vern av plantelivet.

Vegetasjonen på land og i sjø, herunder døde busker og trær, er vernet mot all skade og ødelegging. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

2.2 Bestemmelsen i 2.1. er ikke til hinder for:

- a) Beiting.
- b) Bruk av nedfalt trevirke i forbindelse med lovlig bål på stedet.
- c) Plukking av bær og matsopp.

- d) Plukking av vanlige planter til eget bruk.
- e) Skånsom skjøtsel og beplantning rundt hytter, jf. forvaltningsplan.
- f) Fjerning av død tang til eget bruk, jf. forvaltningsplan.

2.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Hogst av ved for eget bruk, jf. forvaltningsplan.
- b) Fjerning av trær og busker som skjøtselstiltak utover det som er tillatt etter pkt. 2.2.e, jf. forvaltningsplan.

2.4 Regulering av beite

Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet.

3. Dyrelivet

3.1 Vern av dyrelivet.

- a) Dyrelivet på land og i sjø, herunder hi, reir, hekke-, yngle- og gyteplasser er vernet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i sjø er forbudt.
- b) I sjøområder med restriksjoner på sjøbunnen (sone A på vernekartet) må det ikke iverksettes tiltak som kan påføre organismer og strukturer på havbunnen skade, som f.eks. oppankring, dumping av masse, legging av kabler, bunnskraping eller bruk av fiskeredskaper som slepes under fiske og som i den forbindelse kan berøre bunnen. Opplistingen er ikke fullstendig. Forbudet mot fiskerikativitet er også hjemlet i havressursloven. Oppankring for å fortøye mot land er tillatt.

3.2 Bestemmelsen i pkt 3.1 er ikke til hinder for:

- a) Fiske og fangst i sjøen, herunder seljakt, i medhold av havressursloven, unntatt fiske i sone A med redskaper som slepes under fiske og som i den forbindelse kan berøre bunnen.
- b) Jakt og fangst etter viltloven unntatt i området avmerket som sone B på vernekartet.
- c) Fiske og fangst etter lakse- og innlandsfiskloven.
- d) Sanking av døde skjell til eget bruk unntatt i perioden f.o.m. 15. april t.o.m. 20. juni, jf. forvaltningsplanen.

3.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppankring i sjø i sone A.

4. Kulturminner

4.1 Vern av kulturminner

Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.

4.2 Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

5. Ferdsel

5.1 Generelt om ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 Organisert ferdsel

Bestemmelsene i denne forskriften er ikke til hinder for organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf. forvaltningsplan.

5.3 Sykling og bruk av hest

Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier eller traseer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.

5.4 Forbud mot telting

Det er forbud mot telting og camping på deler av Akerøya, Vesleøya og Heia innenfor områder anmerket på vernekartet som sone C.

5.5 Regulering av ferdsel

Av hensyn til hekkende sjøfugl og kasteplasser for sel er all ferdsel forbudt i perioden f.o.m. 15. april t.o.m. 15. juli i sone C og D som er avmerket på vernekartet. Dette gjelder følgende holmer med sjøareal:

- Sone C (sjøfugl): Skjellholmen, Kobbernaglen, Kvernskjær, Alne, Tangen (del av Tisler), Store Ølbergholmen, deler av Akerøya med Vesleøya, Møren, Heia, deler av Nordre Søster, deler av Søndre Søster (Fredrikstad).
- Sone D (sel): Storeribba, Kuskjær, Flatekollen, Kollen, Skjærsribba, Kolleribba (Hvaler).

Ferdsel ved utøvelse av fiske i samsvar med gjeldende lovverk for manntallsførte yrkesfiskere og registrerte laksefiskere med fast redskap er unntatt fra forbudet.

Innenfor nærmere avgrensa deler av nasjonalparken kan Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.

5.6 Generelle unntak for ferdsel

Reglene i punkt 5 gjelder ikke ferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten.

6. Motorferdsel

6.1 Forbud mot motorferdsel

- a) Motorferdsel er forbudt på land, på is og i lufta under 300 meter.
- b) I avgrensede områder på sjøen avmerket på vernekartet som sone E, innføres hastighetsbegrensning på 5 knop i medhold av havne- og farvannsloven.

6.2 Bestemmelsene i pkt 6.1 er ikke til hinder for:

- a) Motorferdsel ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvelseskjøring.
- b) Motorferdsel i forbindelse med yrkesfiske.
- c) Motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger. Det skal i ettertid sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- d) Kjøring på eksisterende vei til bolig på eiendom 47/4,6.

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Øvingskjøring for formål nevnt i pkt 6.2 a).
- b) Bruk av motorkjøretøy for vedlikehold av beiter, gjerder og drenering /grøfter, samt i forbindelse med vedhogst.
- c) Bruk av luftfartøy eller bruk av kjøretøy på lovlig etablerte veier for transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter og andre bygninger, klopper o.l.
- d) Motorferdsel i forbindelse med drift, vedlikehold og oppgradering/fornyelse av eksisterende sjøkabler, luft- og jordledninger.
- e) Bruk av lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget til uttransport av felt elg.

- f) Nødvendig motorisert ferdsel på eksisterende kjørespor. Kjørespor som kan brukes, skal fastsettes i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen kan gi nærmere retningslinjer for bruken av kjøresporene og parkering.

7. Forurensning

7.1 Forbud mot forurensning

Forurensning og forsøpling, samt utendørs lagring av materialer, gjerdeutstyr og lignende, er forbudt. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt. Avfall skal tas med ut av området eller legges i utsatte søppelkasser.

Det er forbudt å tømme kloakkvann i sjøen.

7.2 Støy

Unødvendig støy er forbudt.

Bruk av vannscooter, motordrevet modellfly, motorisert isbor o.l. er forbudt.

§ 4 *Generelle unntaksbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskrift når formålet med vernet krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5 *Forvaltningsplan*

Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon osv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 6 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet.

§ 7 *Forvaltningsmyndighet*

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet etter verneforskriften.

§ 8 *Rådgivende utvalg*

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av verneområdet.

§ 9 Ikrafttreden

Denne forskrift trer i kraft straks.

Fra samme tidspunkt oppheves følgende forskrifter:

Forskrift 15. desember 1978 nr. 13 om fredning av Søndre Søster naturreservat, Onsøy kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 12 om fredning av Akerøya naturreservat, Hvaler kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 10 om fredning av Heia naturreservat, Hvaler kommune, Østfold

Forskrift 15. desember 1978 nr. 11 om fredning av Møren naturreservat, Hvaler kommune, Østfold